

Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün:

“Aday belirleme sürecini yargı denetlesin”

22.03.2023

Türkiye, 14 Mayıs'ta seçime gidiyor. Yüksek Seçim Kurulu (YSK), 18 Mart'ta seçim takvimini başlattı. Cumhurbaşkanlığı seçimi için aday olanların listesi, 31 Mart 2023'te Resmî Gazete'den ilan edilerek kesinleşecek. Siyasi partilerin milletvekili aday listelerini YSK'ye teslim etmeleri için son gün ise 9 Nisan 2023.

Bağımsız adaylıklar bir yana, siyasi partilerin cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği için aday gösterme süreçlerinin yeterince demokratik olmadığını belirten Daha İyi Yargı Derneği Başkanı Av. Mehmet Gün, her iki sürecin de yargı denetimine tâbî olmasını öneriyor. Mehmet Gün'ün değerlendirmesi şöyle:

Liyakata değil sadakata bakılıyor

“Siyasi partilerin cumhurbaşkanı adayı belirlemesi sürecinde bir çekişme olmadı. Parti tabanları farklı isimler çıkarır mıydı bilinmez ancak ittifakların adayları belli. Cumhurbaşkanlığı için bağımsız adaylıklar ise 100 bin imza toplanmasına bağlı. Dolayısı ile seçim öncesi asıl çekişme, partilerin milletvekili adaylıklarında yaşanacak. Aday adayları, genel başkanın veya merkez yönetimin gözüne girip listede yer bulabilmek için kıyasıya yarışacak; liyakatlarından çok, parti içinde etkili kişilere ve gruplara aidiyetlerini ve sadakatlarını ortaya koymak, dikkatlerini çekmek için her türlü referansa başvuracaklar. Bu tutumun nedeni, önseçim yapılmaması. Milletvekili adaylarını parti tabanları belirlemiyor. Partilerde aday belirleme yetkisi merkez yönetimlerine ve nihayetinde genel başkana bırakılmış. Kimin milletvekili adayı olacağına genel başkan karar verecek.

Temsilde adaletsizliğin sonu seçimli otokrasi

“Türkiye'nin Orta Demokrasi Sorunları ve Çözüm Yolu isimli kitabımda (www.dahaiyargi.org/turkiyenin-orta-demokrasi-sorunlari-ve-cozum-yolu/) orta gelir tuzağının sebebinin orta demokrasi seviyesi, orta demokrasi seviyesinin üç temel sebebinin ise yargı, hesapverirlik ve temsilde adalet sorunları olduğunu tespit etmiştim. Siyasi partilerde aday belirleme süreci demokrasiye ve hukuka uygun değil. Yargı ve hukukun üstünlüğü sorunlarına

ek olarak aday belirlemedeki keyfilik, temsilde adaleti de aksatarak ülkemizi 'seçimli otokrazi' seviyesine düşürüyor. Bu nedenle cumhurbaşkanı ve milletvekili adaylarının belirlenmesi süreci, açık, şeffaf ve yargı denetimine tâbî olmalı. Ülke sorunlarının çözümü için siyasi partiler demokratikleştirilmeli. Temsilde adalet, daha adayların belirlenmesi aşamasında sağlanmalı.

Halkın yönetimde temsil hakkı ihlal ediliyor

“Seçimlerde halk, bağımsız adaylar bir yana bırakılacak olursa, demokratik bir seçim ile belirlenmemiş, siyasi partiler tarafından önüne konulan cumhurbaşkanı ve milletvekili adayları arasından bir tercihte bulunacak. 'Demokrasi hukuku' da diyebileceğimiz halkın yönetimde temsil hakkını ihlal eden bu durum, ülke siyasetini sığlaştırıyor, 85 milyonu küçük bir oligarşik liderler sultasına mahkûm ederken ülkenin gelişmiş insan kaynaklarının siyaset dışına itilmesine neden oluyor. Bu da en başta bağımsız yargı, hukukun üstünlüğü olmak üzere temel yapısal sorunların çözümsüz kalmasına yol açıyor.

Demokratikleşme için yargı göreve

“Siyasi partilerin aday belirleme süreçlerinde yargı sistemimiz önemli görev ve sorumluluk üstlenebilir. Aday belirleme süreç ve kararları bağımsız yargı denetimine tâbî tutularak, demokratikleşme yönünde önemli bir ilerleme sağlanabilir. İktidara gelmek için halkın seçimine başvurular, parti içinde önseçimler ile belirlenmelidir. Önseçimler de tıpkı genel seçimler gibi seçim kurulları gözetiminde yapılmalı, sonuçları YSK kararı ile kesinleştirilmelidir. Böylece YSK de demokrasinin bekçisi olabilir.”

BİLGİ İÇİN:

Daha İyi Yargı Derneği

Türkiye'deki yargı sorunlarını tespit edip çözüm önerileri geliştirmek, bu öneriler üzerinde toplumsal mutabakat sağlanması ve çözümlerin hayata geçirilmesi için çalışmak üzere Kasım 2014'te kurulmuş, siyaseten tarafsız sivil toplum kuruluşu. Amacı Türkiye'nin, uzlaşma kültürünün egemen olduğu, barış içinde yaşayan, üretken, uluslararası alanda rekabetçi ve müreffeh bir toplum haline gelmesine, yargının daha ilerletilmesi ve geliştirilmesi yolu ile katkıda bulunmak. Dernek, yargıda A'dan Z'ye bir reform öneriyor.

www.dahaiyiyargi.org